

Konference sdružení pro ochranu památek Arte-fakt

Restaurování a ochrana uměleckých děl
Čištění uměleckých děl

Editorial

Vážení kolegové, milí přátelé,
jsem velice rád, že držíte v rukou sborník z konference Restaurování a ochrana uměleckých děl 2014, neboť to svědčí jak o naší dlouhodobé snaze o aktivní působení v oblasti ochrany památek, tak i o Vašem zájmu o tuto problematiku.

Téma letošního, již devátého, ročníku konference je čištění uměleckých děl. Je to téma atraktivní, hojně diskutované. Fotografie objektů před a po čištění plní stránky nejen odborných časopisů, ale i internetových stránek zaměřujících se na ochranu památek. Málokde je však dostatečně zdůrazněna závažnost tohoto kroku. Jedná se, z hlediska hodnověrnosti, pravděpodobně o nejdůležitější etapu restaurátorského zásahu, přinejmenším proto, že co je jednou z předmětu restaurování sejmuto, to už nelze vrátit. Zároveň nás tato etapa zásahu, snad více než jiná, přesvědčuje o nutnosti mezioborové spolupráce při restaurování. Mám-li objekt smysluplně očistit, ať už od nánosů špíny či druhotných

zásahů, musím ho nejprve důkladně poznat, a to po materiálové i umělecko-historické stránce. A musím také pochopit, z čeho se skládá a co a proč na něj od doby vzniku navrstvil čas a nenechává lidská ruka. Neboť jak uvádí v mottu úvodního článku Zdeněk Vácha: „...umění tkví...“ nejen „...uvnitř postav... ale sedí právě v kůži, na povrchu.“

Vážení a milí kolegové, věřím, že následující stránky pro Vás budou inspirativní a že na nich najdete něco nového a zajímavého. A zároveň doufám, že texty v tomto sborníku Vás ujistí v názoru, že ochrana kulturního dědictví má – i přes mnoho negativních případů, se kterými jsme v praxi konfrontováni – přece jen smysl.

Závěrem mi dovoluji poděkovat všem, kteří se na organizování konference podíleli, i všem, kteří konání konference finančně podpořili. Bez přispění jednotlivců i firem by uspořádání takové akce bylo nemyšlitelné.

S přáním všeho dobrého

Luboš Machačko,
předseda občanského sdružení Arte-fakt,
sdružení pro ochranu památek.

Konference sdružení pro ochranu památek Arte-fakt

Restaurování a ochrana uměleckých děl – Čištění uměleckých děl

Autoři textů

© PhDr. Zdeněk Vácha | Mgr. BcA. Petr Gläser | Mgr. art. Jakub Ďoubal Ph.D | doc. Ing. Petr Kotlík, CSc.
Ing. Markéta Škrdlantová, Ph.D | Ing. Klára Drábková | Ing. Anna Fialová | Bc. Veronika Šulcová, DiS.
Mgr. art. Dana Fagová | Josef Čoban akad. mal. | BcA. Hana Čobanová | Mgr. art. Luboš Machačko
BcA. Kateřina Šikolová | Mgr. art. Veronika Kopecká | BcA. Kateřina Beranová | Mgr. BcA. Radomír Slovík
BcA. Irena Fortelná | BcA. Eliška Hercová Slivková | BcA. Radana Vurbsová

Fotografie na obálce © Josef Čoban, *Detail nástěnné malby iluzivně malovaných fajánsových kachlů ve výklenku místnosti v tzv. Sterneggovském paláci (Praha 1 – Malá Strana), stav po restaurování*

Grafická úprava © Radka Velebilová, 2014

© Arte-fakt, o. s., 2014

ISBN 978-80-905924-0-7

Program konference

08.30–10.00	registrace	
10.00–10.15	zahájení Karol Bayer děkan Fakulty restaurování Univerzity Pardubice Luboš Machačko předseda os. Arte-fakt, sdružení pro ochranu památek	
10.15–10.35	Zdeněk Vácha NPÚ, ú. o. p. v Brně Úvodní poznámka k čištění uměleckých děl	s. 6
10.35–10.55	Petr Gláser restaurátor Několik poznámek k současné praxi čištění kamenosochařských děl	s. 10
10.55–11.15	Jakub Ďoubal Fakulta restaurování UPa Možnosti objektivního hodnocení čištění kamene	s. 14
11.15–11.45	Coffee break	
11.45–12.05	Petr Kotlík, Markéta Škrdlantová, Klára Drábková, Anna Fialová VŠCHT Praha Vodné mikroemulze, teorie a praxe	s. 22
12.05–12.25	Veronika Šulcová, Dana Fagová Národní muzeum v Praze Čištění historických textilií	s. 28
12.25–13.30	Přestávka na oběd	
13.30–13.50	Josef Čoban restaurátor Sejmutí souvislého nitrocelulóзовého nátěru z povrchu nástěnné malby	s. 38
13.50–14.10	Josef Čoban, Hana Čobanová restaurátoři Čištění polychromovaných renesančních dřevěných stropů nebo jejich rozebraných a druhotně použitých částí	s. 44
14.10–14.30	Coffee break	
14.30–14.50	Luboš Machačko restaurátor, Fakulta restaurování UPa Odstraňování celoplošné přemalby z obrazu Svatá Alžběta – Formulace základních otázek jako předpoklad obnovy uměleckého díla	s. 50
14.50–15.10	Kateřina Šikolová, Veronika Kopecká Fakulta restaurování UPa Metody čištění plastiky z papírmašé – Boží Hrob	s. 56
15.10–15.30	Kateřina Beranová, Veronika Kopecká Fakulta restaurování UPa Čištění kombinované techniky na papíře – Panna Maria Kutnohorská	s. 64
15.30–16.00	Závěrečný diskuzní blok	
16:00	Ukončení konference <i>Během přestávek bude v předsálí probíhat prezentace posterů.</i>	